

Војни кривични законик Краљевине Југославије, 1931.

Садржај

Први отсек. Општи део

Глава прва. Уводне одредбе

Глава друга. Војно кривично дело

Глава трећа. Учиниоци војних кривичних дела

Глава четврта. Казне

Глава пета. Одмеравање казне

Глава шеста. Застарелост

Други отсек. Посебни део

Глава седма. Кривична дела против војске

Глава осма. Избегавање војне службе

Глава девета. Самовољна удаљења и бегства из војске

Глава десета. Повреде старешинства

Глава једанаеста. Повреда службе

- Глава дванаеста. Кривична дела против војних лица у дужности
- Глава тринаеста. Злоупотреба старешинства
- Глава четрнаеста. Непрописно руковање оружјем и муницијом
- Глава петнаеста. Неистинити рапорти
- Глава шеснаеста. Невршење власти и дужности
- Глава седамнаеста. Злоупотребе у дужности
- Глава осамнаеста. Повреде дужности према државној имовини
- Глава деветнаеста. Повреде дужности при снабдевању војске
- Глава двадесета. Повреде дужности у техничкој служби
- Глава двадесет прва. Повреде дужности у санитетској служби
- Глава двадесет друга. Повреде дужности у војном правосуђу
- Глава двадесет трећа. Војничке крађе, утаје и оштећења
- Глава двадесет четврта. Кривична дела против имовине у мобилном и ратном стању

Трећи отсек. Завршно наређење

343 (497.1)

ИРКА ЗАКОНА

Св. 152.

Измачених и објашњених судском
административном праксом
ИЗД. СД. Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

ВОЈНИ КРИВИЧНИ ЗАКОНИК

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

од 11. фебруара, 1930-II год.

ДРУГО ИЗДАЊЕ

МИНИСТАРСТВО
БР. *[Signature]*

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1 Кнез Михаилова улица 1
1931

152. Св. ЗБИРКА ЗАКОНА Св. 152.
протумачених и објашњених судском
и административном праксом
Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

Уведено у нови инвентар бр. ~~1807/1~~

1 јануара 1942 год.

Београд
ВОЈНИ КРИВИЧНИ ЗАКОНИК

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

од 11. фебруара, 1930-II год.

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1 Кнез Михаилова улица 1

1931

САДРЖАЈ

СТРАНА

<i>Први отсек. Општи део</i>	
Глава прва. Уводне одредбе (§§ 1—9)	5
Глава друга. Војно кривично дело и покушај (§§ 10—13) — — — — —	9
Глава трећа. Учиниоци војних кривичних дела (§§ 14—20)— — — — —	11
Глава четврта. Казне (§§ 21—29) —	13
Глава пета. Одмеравање казне (§§ 30—34) — — — — —	17
Глава шеста. Застарелост (§ 35) — —	18
<i>Други отсек. Посебни део.</i>	
Глава седма. Кривична дела против војске (§§ 36—50) — — — — —	18
Глава осма. Избегавање војне службе (§§ 51—58) — — — — —	24
Глава девета. Самовољна удаљења и бегства из војске (§§ 59—66) — — —	28
Глава десета. Повреде старешинства (§§ 67—80) — — — — —	31
Глава једанаеста. Повреда службе (§§ 81—88) — — — — —	35
Глава дванаеста. Кривична дела против војних лица у дужности. (§§ 89—98)	38
Глава тринаеста. Злоупотребе старешинства. (§§ 99—105) — — — — —	40

БЕОГРАД

Штампарија „ПРИВРЕДНИК“, Кнез Михаилова бр. 3

1 9 3 1

СТРАНА

Глава четрнаеста. Непрописно руковање оружјем и муницијом. (§§ 106—108)	41
Глава петнаеста. Неистинити рапорти (§§ 109 и 110) — — — — —	42
Глава шеснаеста. Невршење власти и дужности (§§ 111—118) — — — — —	43
Глава седамнаеста. Злоупотребе у дужности. (§§ 119—129) — — — — —	45
Глава осамнаеста. Повреде дужности према државној имовини (§§ 130—136) —	47
Глава деветнаеста. Повреде дужности при снабдевању војске (§§ 137—141) —	49
Глава двадесета. Повреде дужности у техничкој служби (§§ 142—149) — —	50
Глава двадесетпрва. Повреде дужности у санитетској служби (§§ 150—155)	52
Глава двадесетдруга. Повреде дужности у војном правосуђу (§§ 156—157)	53
Глава двадесет трећа. Војничке крађе, утаје и оштећења (§§ 158—161) — —	53
Глава двадесет четврта. Кривична дела против имовине у мобилном и ратном стању (§§ 162—166) — — — — —	54
Трећи отсек. Завршно наређење (§ 167) — — — — —	55

ВОЈНИ КРИВИЧНИ ЗАКОНИК

Краљевине Југославије

од 11. фебруара, 1939.-II год., СБр. 2417.

Први отсек. Општи део.

Глава прва. — Уводне одредбе.

§ 1. — Повреде војних дужности, које су као кривична дела предвиђене у војним законима, јесу војна кривична дела.

За војна кривична дела казне се, по правилу, само војна лица. Изузетно казниће се и невојна лица, у колико то војни закони изречно наређују.

§ 2. — Повреде војних дужности, које нису предвиђене у војним законима као војна кривична дела, предмет су војно-дисциплинског кажњења по прописима Уредбе о војној дисциплини као војни дисциплински иступи.

У којим случајевима се и за војна кривична дела може место кривичне изрећи дисциплинска казна, прописује иста уредба.

§ 3. — Одредбе општег дела Кривичног Законика од 27. јануара 1929. године важе

и за војна кривична дела, у колико се у овом закону друкчије не наређује.

Од њих неће се примењивати:

1. одредбе главе четврте о мерама безбедности, на војне осуђенике који казну за војна или општа кривична дела издржавају у војним затворима, у колико се оне односе на упућивање у завод за рад, на заштитни надзор и на протеривање;

2. одредбе главе шесте о условној осуди, на војна лица, ни у војним ни у општим кривичним делима;

3. одредбе главе десете о одобрењу, предлогу и приватној тужби, на војна кривична дела; и

4. одредбе главе једанаесте о повраћају права и поништају осуде, у погледу казне губитка војничке части.

§ 4. — Војна лица за кривична дела која нису предвиђена у војним законима казниће се по Кривичном Законику и другим невојним законима.

Одредбе посебног дела Кривичног Законика о појединим кривичним делима важе и за овима одговарајућа војна кривична дела, у колико садрже основно обележје тих дела, ако ово није дато у војном закону, или у колико војни закон на њих упућује.

§ 5. — Казне предвиђене у закону за општа и за војна кривична дела не искључују примену дисциплинских казни над војним лицима, у колико учињено дело садржи и повреду војних дисциплинских прописа, а ту

примену, по оцени старешине надлежног за предавање учиниоца суду, изискују интереси војне службе и дисциплине.

§ 6. — У погледу војних кривичних дела, по овом закону:

1. као „војна лица“ сматрају се сва лица која у времену учињеног дела:

а.) или су активни официри, подофицири, каплари или редови сталнога кадра народне војне силе Краљевине Југославије;

б.) или иначе, стално или привремено, служе у установама народне војне силе;

в.) или се, ма у каквом својству, стално или привремено, налазе при установама народне војне силе, или им припадају, или припадају војним установама стављеним под војну управу и под војне законе;

г.) или су резервни или пензионисани официри, резервни војни чиновници, резервни подофицири или каплари, или обвезници оперативне или резервне народне војне силе: па су позвана на војну службу, или су на војној дужности, или су у војном оделу, или дођу у службени однос са претпостављеном војном влашћу, или се сматрају на војној дужности и актуелно;

д.) или су, ма да нису обвезници народне војне силе, употребљени на војне дужности или стављени под војну управу и војне законе, на основу посебних прописа о томе;

2. „невојна лица“ су сва у тач. 1. необухваћена лица, па било да су држављани Краљевине Југославије или странци;

3. „војска“ означава народну војну силу Краљевине Југославије, у опште, односно сваки њен поједини део;

4. као „указна војна лица“ сматрају се како лица која су у народној војној сили постављена Краљевим Указом, тако и стално, привремено, контрактуално и хонорарно особље грађанског реда у народној војној сили које по закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда спада у чиновнике; као и хонорарни и резервни војни свештеници и грађански државни чиновници распоређени на службе у народној војној сили на место резервних официра и резервних војних чиновника;

5. „неуказна војна лица“ су сва у тач. 4. необухваћена војна лица;

6. у „капларе“ рачунају се и морнари I класе;

7. у „редове“ рачунају се и морнари II класе;

8. као „војници“ сматрају се каплари, редови и морнари I и II класе.

§ 7. — Невојна лица казниће се по одредбама овог закона у овим случајевима:

1. грађанска лица за дела из §§ 36, 42, 43, 44, 46, 47, 51, 52, 53, 54, 58, 66, 76, 91, 92, 93, 94, 162, 163, 164. и 165 овог закона, у колико та дела нису предвиђена у другим законима као тежа дела; за ова дела држављани Краљевине Југославије казниће се и кад их учине у иностранству;

2. ратни заробљеници за дела која као такви учине; но они се не могу осуђивати на губитак чина и војничке части;

3. становници заузетих непријатељских области за дела која буду означена наредбом Врховног Команданта.

§ 8. — Војна лица казниће се по овом закону и за кривична дела која учине ван Краљевине Југославије.

У том случају одредбе § 8. Кривичног Законика не важе, али казна издржана за исто дело у иностранству урачунаће се у казну на коју учинилац буде осуђен.

Војна кривична дела учињена на ратном броду или на војном ваздухоплову Краљевине Југославије онда, када се они налазе ван њених државних граница, сматрају се да су учињена на њеној државној области.

§ 9. — Војна кривична дела учињена у приправном стању сматраће се као учињена у мобилном стању.

Војна кривична дела учињена при угушивању побуне сматраће се као учињена на бојишту.

Војна кривична дела сматрају се да су учињена на бојишту онда, кад својим извршењем у ратном стању могу да буду од штетног утицаја на општу или почесну борбену ситуацију, или на дух и морал војника или у опште на ред и стање на бојишту, па и ако нису учињена на самом бојишту.

Глава друга. — Војно кривично дело и покушај

§ 10. — Војна кривична дела су војна злочинства или војни преступи.

Војно је злочинство оно дело за које је војни закон прописао смртну казну, робију или заточење.

Војни је преступ оно дело за које је војни закон прописао строги затвор или затвор.

§ 11. — За дело, за које у војном закону није друкчије наређено, казниће се било да је учињено са умишљајем или из нехата, осим ако сама природа дела искључује нехат.

За случајне повреде војних дужности учинилац се неће казнити, ако није ни у колико крив што се случај догодио; у противном казниће се као нехатни учинилац.

§ 12. — За покушај се казни код свију умишљених војних кривичних дела.

Код војних кривичних дела, где је у закону покушана радња извршења оглашена за свршено дело, казниће се за непосредно претходећу јој припремну радњу као за покушај, ако ова није законом издвојена у засебно дело.

У случају драговољног одустанка од извршења дела, пре но што је ма каква штета наступила, као и у случају драговољног отклоњења ове, суд ће учиниоцу ублажити казну по слободној оцени, а у особито лаким случајевима може га и ослободити од казне.

§ 13. — Није кривично дело:

1. кад војска за време какве побуне или нереди, у недостатку других сртестави за умирење, употреби оружје па при томе ко погине или буде повређен;

2. кад претпостављени за време борбе или отступања пред непријатељем или пред непосредно претстојећом борбом убије или повреди потчињенога који му се противи или бежи или даје повода другима за бекство, или баци или квари оружје или муницију,

или у опште распростире међу војницима страх или неред у трупи;

3. кад стражар, стража или патрола у вршењу службе убије или рани нападача;

4. кад стражар у вршењу службе убије или рани лице које на његов трећи позив, са опоменом да ће употребити оружје, не стане или не следује његовом наређењу;

5. кад онај, који има да кога лиши слободе, па је законом, службеним прописом или надлежним наређењем овлашћен да у недостатку других сретстава за отклањање отпора употреби оружје, убије или рани онога који му се успротиви;

6. кад стражар или спроводник убије или повреди заробљеника, осуђеника или притвореника, који га нападне, бежи или му се противи, а нема другог начина да га на послушност принуди;

7. кад је учинилац на извршење дела био војним прописима или надлежним наређењем овлашћен.

Глава трећа. — Учиниоци војних кривичних дела.

§ 14. — Потстрекачи и помагачи у војним кривичним делима казне се по одредбама § 34. Кривичног Законика.

Но, ако је потстрекач, помагач и саучинилац дела претпостављени учиниоцу дела, или је то овај њима, или они један другоме, казна се таквом претпостављеном може удвојити и у војним и у општим кривичним делима.

✓ § 15. — Кад је кривично дело учињено извршењем службене заповести, поред претпостављенога који је заповест издао, казниће се и потчињени, који је извршио, само онда кад учињено дело спада у злочинства велеиздаје или издајства државе, или је очигледно злочинство, или је потчињени извршио заповест коју по Правилима Службе није смео извршити.

Но, у ова два последња случаја суд може потчињеном ублажити казну по слободној оцени, па и сасвим га ослободити од казне.

✓ § 16. — Суд може учиниоца ослободити од казне кад нађе да је војно кривично дело учинио у уверењу да то изискује или налаже каква службена или ратна потреба, или под таквим околностима и из таквих побуда које су у стању да га у моралном погледу оправдају.

§ 17. — У војним кривичним делима суд ће учиниоцу ублажити казну по слободној оцени, а у особито лаким случајевима може га и ослободити од казне:

1. кад регрут, не познавајући војничке дужности, коју од њих први пут повреди;

✓ 2. Кад учинилац повреди дужност услед неправилног оптерећења том дужношћу или у опште војном службом;

3. кад је учинилац противно закону или војним прописима позван или употребљен на војну службу или на овој задржан.

✓ § 18. — Млађи малолетници у војсци казниће се дисциплински за учињена преступна дела а за злочинства затвором до пет година. Ако такав малолетник, после тога учини какво кривично дело, казниће се као старији малолетник.

Поступак прописан у §§ 26.—29. Кривичног Законика неће се примењивати према војним млађим малолетницима.

Ако за злочинство осуђени млађи малолетник, по издржаној или опроштеној казни, не учини никакво кривично дело до пунолетства, сматраће се да није осуђиван.

§ 19. — За војна кривична дела учињена у пијанству учиниоци казниће се без обзира на то стање, ако су својевољно себе у такво стање довели.

Исто тако казниће се и за дела из Кривичног Законика, ако су се на служби опили.

§ 20. — За кривична дела у Кривичном Законнику предвиђена, која су умишљено учињена против тела, морала или имовине у мобилном или ратном стању, војна лица могу се казнити и без приватне тужбе или предлога кад је то потребно за одржавање реда и дисциплине у војсци, осим ако се повређени пред влашћу против тога изјаснио.

Глава четврта. — Казне.

§ 21. — За војна кривична дела изричу се ове казне: смртна казна, робија, заточење, строги затвор и затвор, као главне казне; а

новчана казна, губитак чина, губитак службе, губитак војничке части и губитак часних права, као споредне казне.

§ 22. — Смртна се казна извршује: над официрима, подофицирима, капларима и редовима стрељањем из пушака, а над осталим осуђеницима вешањем.

Стрељање се врши по прописима Правила Службе.

Вешање извршују грађанске власти и над војним осуђеницима.

§ 23. — На робију се осуђују официри и указна војна лица само онда, кад је дело учињено из нечасних побуда или одаје зао карактер учиниоцев, или кад је за дело та врста казне изречно за њих предвиђена у закону.

У свима осталим случајевима они ће се у место робије осуђивати на заточење како за војна тако и за општа злочинства.

Робију војна лица издржавају у грађанским казним заводима.

§ 24. — На заточење се осуђују војна лица за која је у закону та врста казне прописана.

Заточење војна лица издржавају у грађанским казним заводима.

§ 25. — На строги затвор осуђују се официри и указна војна лица само онда, кад је дело учињено из нечасних побуда или

одаје зао карактер учиниоцев, или кад је за дело та врста казне изречно за њих предвиђена у закону.

У свима осталим случајевима они ће се у место строгог затвора осуђивати на затвор како за војне тако и за опште преступе, но са споредним казнама на које би били осуђени уз казну строгог затвора.

Строги затвор издржавају осуђеници: до месец дана при својим командама, у ћелији; до једне године у дизиским судским затворима, и то једну половину казне у ћелији а остатак у заједничком затвору; а преко једне године у грађанским казним заводима.

Осуђени на ма колику казну строгог затвора али са губитком чина, службе или војничке части или часних права, као и они који не припадају војсци, издржаваће казну код грађанских власти.

За официре и указна војна лица ћелијског затвора не може бити код војних власти.

§ 26. — Затвор војна лица издржавају: до месец дана при својим командама, и то половину казне у ћелији; до једне године у дивизиским судским затворима, и то једну трећину казне у ћелији а остатак у заједничком затвору; а преко једне године у грађанским казним заводима.

Одредбе 4. и 5. одељка § 25. важе и за казну затвора.

§ 27. — Где закон допушта избор између новчане казне и казне лишења слободе,

војна лица ће се осуђивати на казну лишења слободе.

§ 28. — При свакој осуди на строги затвор од најмање шест месеци или на затвор од најмање једне године суд ће осуђивати офицере и подофицере и на губитак чина на свагда, а остала указна и неуказна војна лица на губитак државне службе на свагда.

Ове казне може суд изрећи и при краћем строгом затвору и затвору, ако се осуђеник учињеним делом показао недостојним чина односно службе у војсци.

Невојна лица осуђују се на губитак службе по прописима Кривичног Законика.

§ 29. — При свакој осуди на губитак часних права осуђиваће се офицери и подофицери и на губитак војничке части.

Осуђени на ову казну губи на свагда право на службу у војсци и сва права њоме стечена, чин и војна одличја, и не може их више повратити ни поново добити.

Губитак војничке части извршује се над осуђенима по прописима Правила Службе, а по издржаној главној казни осуђени се расподељују у одељења за радове у позадини за време мобилног и ратног стања, поред плаћања војнице.

Малолетници, у место казне губитка војничке части и часних права, осуђиваће се на губитак чина односно службе, ако их имају. У том случају на губитак чина осуђиваће се и каплари.

Глава пета. — Одмеравање казне

§ 30. — Кад је у закону за војно кривично дело изречно одређена најмања мера казне, суд може у особито лаким случајевима, кад нађе да по закону не може ублажити казну по слободној оцени нити ослободити учиниоца од казне, изрећи војном лицу место робије строги затвор а место заточења затвор, но тако ублажена казна не сме бити краћа од шест месеци.

§ 31. — Кад је војно кривично дело учињено договорно од два или више лица, казна се учиниоцима може удвојити, ако за тако учињено дело није у самом закону прописана строжија казна.

§ 32. — У особито тешким случајевима, ако је учинилац због два ли више војних злочинстава заслужио две или више казна од двадесет година робије или заточења, или поред једне такве казне и две или више казна од преко десет година робије или заточења, суд ће га моћи да осуди на вечиту робију.

§ 33. — У посебном поврату, а у особито тешким случајевима, војном учиниоцу се за војни преступ може изрећи у место прописане казне затвора строги затвор, а у место строгог затвора заточење до пет година.

§ 34. — За дело, за које није у закону одређена најмања или највећа мера казне, Војно кривични законик

има се као таква узети најмања односно највећа законска мера за то дело предвиђене врсте казне.

Највећа законска мера не може се прећи ни код које врсте времених казна, па ни у случајевима законом предвиђеног удвајања казне.

Глава шеста. — Застарелост.

§ 35. — Застаревање права на гоњење и на извршење казне за војна кривична дела не тече за време док је учинилац ван домашаја наших власти или се не може пронаћи, или је душевно оболео, као и за време мобилног и ратног стања.

Други отсек. Посебни део.

Глава седма. — Кривична дела против војске.

§ 36. — Казниће се смрћу или вечитом робијом ко у ратном стању:

1. непријатељу изда одзив, лозинку или друге знаке распознавања, или у опште тајну страже;

2. непријатељу саопшти знаке за тајну преписку или споразумевање;

3. проноси застрашавајуће гласове;

4. непријатељске позиве или огласе растура, у намери да непријатељу ма у чему помогне;

5. непријатељу послужи као путовођа при његовим покретима или нашу или савезничку војску на странпутицу заведе, у намери да помогне непријатељу;

6. у намери да непријатељу користи споразумева се, усмено или писмено, са лицима непријатељске војске о делима која се тичу ратовања, или ради тога посредује;

7. даје војне или друге сигнале или знаке, који су у стању допринети да се војска узнемири или потстрекне на бекство, или да се спречи прикупљање наше или савезничке војске;

8. бунаре, кладенце, изворе, потоке, и томе подобно, из којих се војска снабдева водом, намерно отрује, или воду или животне намирнице за војску учини неупотребљивим;

9. телеграфе, телефоне и у опште саобраћајна или превозна сретства намерно кварити или чини их неупотребљивим;

10. ратне заробљенике намерно пусти или им помогне да побегну.

§ 37. — Да се казни смрћу или вечитом робијом:

1. командант утврђеног места, кад ово преда непријатељу, а није исцрпао све што је за живот или одбрану имао на расположењу;

2. командант или командир, који не учине све што му дужност и част налажу већ се у отвореном пољу преда непријатељу са својом трупом, или учини то сам пред трупом, те услед тога ова положи оружје;

3. командант или командир, који не употреби све што је на расположењу имао или могао имати да одређени положај одржи, већ га напусти или преда непријатељу;

4. командант или командир, који у ратном стању противно добивеној заповести не преда команду одређеном заменику, већ је без одобрења даље задржава.

Кад су дела из тач. 2, 3. и 4. маже важности, учинилац казниће се заточењем најмање пет година.

✓ § 38. — Ко на бојишту не испуни на време своју дужност, те се тиме непријатељу успех омогући или олакша или се нашој или савезничкој војсци опасност или штета нанесе, казниће се заточењем, а у важним случајевима вечитом робијом или смрћу.

✓ § 39. — Командант, са чијег нехата при осигурању на ратном походу или при становању наступи знатна штета или зле последице за војску, казниће се заточењем најмање десет година, а према величини истих и опасности може се казнити вечитом робијом или смрћу.

У случајевима мање важности учинилац казниће се затвором најмање две године.

✓ § 40. — Командант, који, ма да му није наређено да не дејствује, знајући да се суседна трупа бори, ову без нарочите заповести не потпомаже, и ако би то могао без озбиљне опасности за свој положај или задатак, казниће се заточењем.

У случајевима мање важним да се казни затвором најмање једну годину.

✓ § 41. — Старешина, који пре објаве рата, без добивеног наређења и без стварне потребе, отпочне непријатељства, казниће се робијом.

Исто тако казниће се и старешина, који продужи непријатељства и после примљеног службеног извештаја о закљученом примирју или миру или наређења за обуставу непријатељстава.

2
§ 42. — Војно лице, које изда или саопшти непозваном лицу какву војну тајну или строго поверљиви војни докуменат, план пропис, упут или наређење, који се тичу земаљске одбране или спољне сигурности државе, било да су му по служби поверени или је до истих иначе дошло, казниће се вечитом робијом, а према важности тајне или документа и величини опасности, која би могла за државу да наступи, смрћу. У случају нехата да се казни строгим затвором најмање једну годину.

Ако је овакво издавање или саопштење учињено страном власти или лицу за које је учинилац знао или могао претпостављати да је њен поузданик или посредник, има се у сваком случају изрећи смртна казна, а у случају нехата робија најмање три године.

Ко, као орган државне или самоуправне власти, својим нехатом или непрописним чувањем поверених му тајна и докумената из 1. одељка овог §-а омогући да који од њих нестане или да непозвано лице дође до сазнања њихове садржине, да се казни строгим затвором најмање једну годину.

По 2. одељку овог §-а казниће се и сваки онај који тајне или документа означене у 1. одељку сазнаје или прибавља ради предаје или саопштења страном власти или њеном поузданику.

§ 43. — Ко, као орган државне или самоуправне власти, не изврши тачно и на време наређење војне власти које се односи на припрему или извршење мобилизације, казниће се робијом најмање пет година.

За неизвршење сваког другог наређења војне власти да се казни у мобилном стању строгим затвором, а у ратном стању робијом.

§ 44. — Ко се не одазове или се противи извршењу за војне потребе наређеног пописа људства, стоке, возова, материјала, зграда, фабрика, рудника, предузећа, и томе подобно, или наређене опште или делимичне, пробне или стварне, индустријске, економске или какве друге мобилизације; као и онај, који при томе буде дао лажне или непотпуне изјаве или податке или иначе што прикривао или у опште ометао извршење, — казниће се строгим затвором од две до пет година и новчано од 10.000 до 100.000 динара.

Исто тако да се казни и онај који у правном, мобилном или ратном стању учини што противно каквој мери или забрани, која је надлежно наређена ради земаљске одбране и вођења рата.

§ 45. — Ко, позивајући се на своја верска, политичка или друга убеђења, неће да врши своје војне дужности, казниће се: у редовном стању робијом најмање пет година, у мобилном стању робијом најмање десет година, у ратном стању вечитом робијом, а на бојишту смрћу.

§ 46. — Ко једног или више подофицира или војника позива или наговара на непослушност, непокорност или буну, или једног или више регрута или обвезника наговара или потстрекава да се не одазову позиву војне власти, казниће се: у редовном стању строгим затвором најмање шест месеци, у мобилном стању робијом, у ратном стању вечитом робијом, а на бојишту смрћу.

§ 47. — Ко неовлашћено и ненадлежно приређује скуп војних лица за критиковање војних или политичких дела или установа, или ове на таквим скуповима критикује, или скупља потписе војних лица за такво критиковање, казниће се затвором најмање шест месеци, а учесници и потписници затвором, у колико то не прелази у теже дело.

§ 48. — Војно лице, које се непријатељски изјашњава против државе и њеног јединства, или против појединих народних племена или њихове вере, или против војске, њеног Врховног Заповедника, позива или уређења, или против војничке заставе или заклетве; или које пред другим заступа, одобрава, хвали или брани идеје, појаве, покрете, дела или покушаје, или претставнике таквих идеја, покрета и дела, којима се иде против постојећег политичког или социјалног поректа или општег реда и мира у држави, или против војске, — да се казни строгим затвором од једне до пет година, у колико то не би прелазило у теже дело.

§ 49. — Официр, подофицир или војник, који, као ратни заробљеник или интерниран

код непријатеља, овоме, да би био ослобођен, да часну реч да се неће борити против њега или његових савезника, казниће се заточењем.

Тако исто казниће се и онај, који као ратни заробљеник или интерниран код непријатеља отуда побегне или буде ослобођен, па се неоправдано не јави на време нашим војним властима.

§ 50. — Ратни заробљеник, који погази дату ради ослобођења часну реч да се неће борити противу Краљевине Југославије и њених савезника, па буде као борац поново ухваћен, казниће се смрћу.

Глава осма. — Избегавање војне службе.

✓ § 51. — Ко избегне регрутовање у години у којој му подлежи, или као регрутован ступање у стални кадар у одређено време, па то довољним узроком не оправда, казниће се: у редовном стању затвором до једне године, у мобилном строгим затвором, а у ратном стању робијом до десет година.

Ако се ради тога и од власти крио или је промену места живљења тајио од своје општинске и од надлежне војне власти, да би осујетио саопштење наредбе или позива војне власти или свој проналазак и упућење у команду, казниће се: у редовном стању затвором до две године, а у мобилном или ратном стању робијом.

Но, ономе који би накнадно био ослобођен од службе у кадру или би му ова била од-

ложена, суд може казну ублажити по слободној оцени или га и ослободити од казне.

✓ § 52. — Старешине из резерве и обвезници, који у редовном стању не дођу на време или никако на вежбање или на позив војне власти, а изостанак благовремено не оправдају, казниће се затвором до три месеца и новчано од 500 до 3.000 динара.

Ако се и од власти крију или би промену места живљења тајили од своје општинске и од надлежне војне власти, да би осујетили саопштење наредбе или позива војне власти или свој проналазак и упућење у команду, казниће се затвором до једне године, поред горње новчане казне.

Истим казнама казниће се и они који би учиниоцу у предњим делима ма на који начин помогли или ишли на руку да га власт не пронађе.

✓ § 53. — Старешине из резерве и обвезници, као и сва лица која треба да су на војној дужности, ако после наредбе за мобилизацију, или кад за време мобилног стања буду позвани, не дођу на службу у одређеном року, а изостанак благовремено не оправдају, казниће се робијом најмање пет година.

Они, који на дан огласа рата не буду на војној дужности, или у току ратног стања по позиву, или за време редовног стања по наређеном сазиву за угушење побуне или нереда, не дођу у одређеном року на службу, казниће се робијом најмање десет година.

Истим казнама казниће се и они који би учioniцу у предњим делима ма на који начин помогли или ишли на руку да га власт не пронађе.

§ 54. — Ако су у случајевима §§ 51, 52. и 53. неодржавања наредби, позиву или дужности била последица нарочитог пострекавања, договора или покрета ширих размера, те најмање трећина регрута или обавезника опаративне или резервне војске, посебице или обеју категорија укупно, из дотичног батаљонског среза не би претстало или дошло у команду, казниће се потстрекачи, наговорачи и коловође: у редовном стању робијом од пет до петнаест година, а у мобилном или ратном стању смрћу; а остали учиниоци у редовном стању строгим затвором, а у мобилном или ратном стању вечитом робијом.

§ 55. — Ко себе осакати или ма на који начин онеспособи, стално или привремено, за војну службу, или допусти да га други онеспособи, у намери да као регрутован не отслужи одређени му рок службе у војсци, казниће се, као и онај који га је, било са његовим одобрењем или не, онеспособио, у редовном стању затвором најмање две године, у мобилном робијом, а у ратном стању робијом најмање десет година.

Ако повређеном тиме није умањена способност, учинилац да се казни: у редовном стању затвором до две године, у мобилном строгим затвором најмање три месеца, а у ратном стању строгим затвором најмање једну годину.

§ 56. — Ко за време своје службе у војсци себе ма на који начин намерно онеспособи, стално или привремено, за војну службу, или допусти да га други онеспособи, казниће се, као и онај који га је, било са његовим одобрењем или не, онеспособио: у редовном стању робијом до пет година, у мобилном или ратном стању робијом најмање десет година, а на бојишту смрћу.

Ако повређеном тиме није умањена способност, учинилац казниће се: у редовном стању строгим затвором до две године, у мобилном или ратном стању строгим затвором најмање једну годину, а на бојишту робијом најмање пет година.

§ 57. — Ко употреби лажна сретства или обману у намери да се, стално или привремено, ослободи од извршења војне обавезе или од вршења војне службе, казниће се: у редовном стању затвором, у мобилном или ратном стању строгим затвором, а на бојишту робијом од пет до десет година.

§ 58. — Ко се, као неспособан за војску, подметне за другога било при регрутовању или да служи у војсци, у намери да прави обвезник буде ослобођен, казниће се: у редовном стању затвором до две године, а у мобилном или ратном стању робијом до пет година.

Ако се способан за војску подметне за другога казниће се затвором до шест месеци.

Прави обвезник казниће се у првом случају удвојеном казном, а у другом случају строгим затвором до једне године, ако је подметање учињено са његовим знањем.

Глава девета. — Самовољна удаљења и бекства из војске.

§ 59. — Подофицир, каплар или редов, који се од своје трупе или службе или из војног притвора или затвора самовољно удаљи, или са истеклог или прекинутог му осуства или у опште допуштеног му бављења ван команде неоправдано не дође на дужност, у редовном стању од два до седам дана, а у мобилном или ратном стању ма за које време до три дана, казниће се: у редовном стању затвором до шест месеци, а у мобилном или ратном стању строгим затвором најмање једну годину.

Ако је то учињено у ратном стању у циљу да се избегне претстојећа борба, учинилац казниће се за бекство са бојишта.

Учинилац, који се својевољно врати у команду или се власти пријави у редовном стању у року од седам дана, а у мобилном или ратном стању у року од три дана а није избегао борбу, казниће се половином оне казне коју би заслужио да је био ухваћен.

§ 60. — Официр, који у редовном стању за два дана самовољно напусти службу или војни притвор или затвор, казниће се затвором до две године; а ако је то учинио и за краће време ради преласка у страну државу, казниће се затвором најмање шест месеци.

Ако је дело учинио после поднете али још не уважене оставке на службу, или пре разрешења од дужности по уваженој оставци, да се казни половином оне казне на коју би иначе био осуђен.

§ 61. — Официр, који се у мобилном или ратном стању самовољно удаљи од своје трупе или службе за двадесет и четири сата, казниће се у мобилном стању робијом, а у ратном робијом најмање пет година.

Ако је то и за најкраће време учинио да би избегао претстојећу борбу, или је на бојишту самовољно или под лажним изговором напустио своје место, да се казни смрћу.

За самовољно удаљење у ратном стању ради преласка односно предаје непријатељу, официр се у сваком случају има казнити смрћу.

§ 62. — Официр, који се са истеклог или прекинутог му осуства или у опште допуштеног бављења ван команде неоправдано не врати на дужност у редовном стању за два дана, а у мобилном или ратном стању за двадесет и четири сата, казниће се: у редовном стању затвором до једне године, у мобилном заточењем, а у ратном стању заточењем најмање пет година.

§ 63. — Официр, који у редовном стању, налазећи се по допуштењу ван команде, пређе у страну државу без одобрења надлежног старешине, казниће се затвором најмање три месеца.

За самовољан прелазак у страну државу у мобилном стању казниће се строгим затвором најмање шест месеци, а у ратном стању заточењем, ако то не пређе у теже дело.

§ 64. — Подофицир, каплр или редов који се самовољно удаљи од своје трупе или службе, или из војног притвора или затвора, или са истеклог или прекинутог му отсуства или у опште допуштеног му бављења ван команде не дође на дужност, у редовном стању преко седам, а у мобилном или ратном стању преко три дана, казниће се као војни бегунац:

1. у редовном стању за прво бекство затвором до две године; за друго бекство затвором најмање две године, а за треће бекство робијом најмање пет година;

2. у мобилном или ратном стању за прво бекство робијом од пет до десет година, а за друго бекство смрћу.

За бекство у иностранство учинилац да се казни највећом мером предвиђених временских казна односно смртном казном.

Ако се бегунац из бекства својевољно врати у команду или се власти пријави у редовном стању у року од три месеца, а у мобилном стању у року од петнаест дана, казниће се половином оне казне коју би заслуживао да је био ухваћен.

§ 65. — Војна лица, сем официра, која на бојишту самовољно или под лажним изговором, ма и за најкраће време, напусте своју трупу или службу, казниће се робијом најмање десет година.

Ако је то учињено ради предаје непријатељу казниће се смрћу.

Овако ће се казнити и сваки онај, било официр или које друго војно лице, који на бојишту другогаче речима или знацима на бекство наводи, или бацањем оружја или муниције распростире страх, или ма на који начин доводи у опасност наступање, отступање или у опште дисциплину или ред трупи.

§ 66. — Ко подофицира, каплара или редова потстрекава или наговара на дела из §§ 59. или 64. овог закона, или га у извршењу истих потпомаже, казниће се: у редовном стању затвором, у мобилном строгим затвором, а у ратном стању робијом, у колико то не пређе у теже дело.

Глава десета. — Повреде старешинства.

§ 67. — Ко ма у колико не изврши добивену заповест, која се тиче службене дужности, казниће се у редовном стању затвором до једне године; а ако је отуда било штетних последица за службу, затвором најмање шест месеци.

У мобилном или ратном стању учинилац казниће се робијом до десет година, а на бојишту робијом. Но, ако је услед неизвршене заповести било штетних последица по војску, казниће се у мобилном стању робијом најмање десет година, а на бојишту смрћу.

Истим казнама казниће се и онај, који при извршењу добивене заповести неовлаш-

ћено од ове отступи или је у чему прекорачи, па од тога наступе штетне последице.

§ 68. — Ко речима, делом или знацима намерно покаже да неће да изврши добивену заповест која се тиче службене дужности, па је и не изврши, казниће се као непокоран: у редовном стању затвором најмање једну годину, у мобилном или ратном стању робијом до десет година, а на бојишту робијом најмање десет година.

Ако се је заповест односила на вршење службе, учинилац за непокорност казниће се: у редовном стању строгим затвором најмање две године, у мобилном или ратном стању робијом најмање десет година, а на бојишту смрћу.

§ 69. — За непокорност са одупирањем оружјем учинилац да се казни: у редовном стању робијом најмање пет година, у мобилном робијом најмање десет година, а у ратном стању вечитом робијом.

Ако је при томе претпостављени телесно повређен, или се дело догодило на бојишту, учинилац да се казни смрћу.

§ 70. — Ако су дела из §§ 68. и 69. овог закона била последица непрописног поступања претпостављенога према учиниоцу, казна се може ублажити замењујући смртну казну и вечиту робију робијом, а остале казне сводећи највише на половину, ако није случај нужне одбране.

§ 71. — За немарно неуважавање или о-маловажавање претпостављенога или старијега, за противљење или непристојно опхођење с њима, било у служби или ван службе, учинилац да се казни затвором до шест месеци, у колико то не прелази у теже дело.

§ 72. — За увреду претпостављенога или старијега, било у служби или ван службе, учинилац да се казни затвором најмање два месеца, а за клевету строгим затвором најмање шест месеци.

Прописи §§ 298, 303, 304, 305, 306, 311. и 312. Кривичног законика важе и овде.

§ 73. — Ко удари или телесно повреди претпостављенога или старијега, или у таквој намери подигне на њега руку, оружје или оруђе, или учини друго какво насиље према њему, казниће се робијом. А за нанесену тешку повреду или смрт да се казни смрћу.

Ако је потчињени или млађи био изазван злоставом од претпостављенога или старијега, суд му може казну ублажити по слободној сцени или га и сасвим ослободити од казне.

§ 74. — Ко силом или претњом спречи претпостављенога или старијега у извршењу његове дужности, или спречи извршење његове заповести, казниће се: у редовном стању робијом, у мобилном робијом најмање пет година, у ратном стању вечитом робијом, а на бојишту смрћу.

§ 75. — Кад су дела из §§ 68, 69, 71, 72, 73. и 74. овог закона учињена у присуству најмање тројице из реда официра, подофицира, каплара или редова, казна се учиниоцу може удвојити, робија до двадесет година заменити вечитом робијом, а вечита робија смртном казном.

Ако је дело учињено пред стројем учинилац да се казни највећом мером тако удвојене казне, вечитом робијом односно смрћу.

§ 76. — Ко изазове међу војним лицима незадовољство и гунђање против претпостављенога или против службе, да се казни затвором до једне године.

А ако је отуда произишао ма какав неред, учинилац да се казни строгим затвором најмање шест месеци, ако то не пређе у теже дело.

§ 77. — Кад се најмање пет војних лица побуне и, противећи се претпостављеној војној власти или извршењу њених заповести, неће да врше своју дужност, казниће се: у редовном стању робијом, у мобилном робијом најмање десет година, у ратном стању вечитом робијом, а на бојишту смрћу.

У особито тешким случајевима може се и у редовном, мобилном или ратном стању изрећи смртна казна.

§ 78. — Кад се учесници у делу из § 77. овог закона врате реду пре него је од побуне

било ма каквих штетних последица и пре него се према њима предузме сила за повраћај реда, казна се може по слободној оцени суда ублажити.

§ 79. — Ако су се три или више војних лица договорила да откажу послушност или покорност или да се побуне, па дело остане неучињено, казниће се затвором најмање једну годину.

Ако је уговорено дело остало неучињено услед својевољног одустанка договорача, суд им може казну ублажити по слободној оцени или их и сасвим ослободити од казне.

А ако је извршење уговореног дела осујећено благовременом пријавом власти од стране кога учесника, или га је ко од њих сам спречио, такав се учесник неће казнити.

§ 80. — Резервни официри, војни чиновници, подофицири и каплари, пензионисани официри, војници на привременом отпусту и обвезници оперативне и резервне војске, који учине дела из §§ 68, 69, 71, 72, 73, 74. и 77. овог закона кад нису позвани на службу, али су у војном оделу или су дошли у службени однос са претпостављеним, казниће се по овом закону.

Глава једанаеста. — Повреде службе.

§ 81. — Командир или разводник страже, стражар или вођа патроле, који самовољно напусти своју дужност, казниће се: у редовном стању затвором до једне године, у

мобилном строгим затвором, у ратном стању робијом до пет година, а на бојишту смрћу.

За сваку другу повреду своје службе да се казне: у редовном стању затвором до шест месеци, у мобилном затвором најмање шест месеци, у ратном стању строгим затвором најмање једну годину, а на бојишту робијом.

§ 82. — Остали у саставу страже или патроле, за самовољно напуштање истих, да се казне: у редовном стању затвором до шест месеци, у мобилном стању строгим затвором до три године, у ратном стању робијом до три године, а на бојишту робијом.

За сваку другу повреду своје службе да се казне: у редовном стању затвором до три месеца, у мобилном затвором, у ратном стању строгим затвором, а на бојишту робијом до десет година.

§ 83. — Ко се својеволјно опије на стражи или у патроли, или као дежурни или пожарни, те се онеспособи за вршење службе, казниће се строгим затвором до једне године.

Ко то учини на којој другој служби, или услед пијанства ван службе не дође на службу или дође неспособан за вршење исте, да се казни затвором до шест месеци.

§ 84. — Кад су дела из §§ 81, 82. и 83. овог закона учињена на стражи која чува Краља или чланове Краљевског Дома, или на утврђењима, учинилац казниће се највећом мером предвиђених времених казна односно смртном казном.

§ 85. — Командир или разводник страже, стражар, и командир, возар, спроводник или пратилац транспорта, који украде, утаји, или намерно уништи или повреди што од имања или ствари поверених му на чување или пренос, или допусти да то други учини, казниће се робијом.

Пожарни за оваква дела да се казни строгим затвором најмање шест месеци са губитком часних права, у колико то не прелази у теже дело.

§ 86. — Дежурни или пожарни, који самовољно напусти или повреди дужност, казниће се затвором до једне године.

Ако је због тога наступила каква штета или рђава последица, казниће се строгим затвором најмање једну годину.

§ 87. — Ко умишљено допусти да побегне на чување предато му лице, казниће се у редовном стању робијом до пет година.

А ако је знао да је побегли био лишен слободе због злочинства, или се дело учини у мобилном или ратном стању, казниће се робијом најмање пет година.

§ 88. — Ко из нехата омогући бекство лица предатог му на чување, казниће се у редовном стању затвором.

А ако је знао да је побегли био лишен слободе због злочинства, или се дело учини у мобилном или ратном стању, да се казни строгим затвором.

Глава дванаеста. — Кривична дела против војних лица у дужности.

§ 89. — Ко увреди стражара, стражу или патролу, казниће се затвором до две године.

§ 90. — Ко не послуша стражара, стражу или патролу, или им се противи, кад своју дужност по правилима врше, казниће се: у редовном стању затвором до једне године, у мобилном или ратном стању строгим затвором до три године, а на бојишту робијом до пет година.

§ 91. — Ко се оружјем одупре стражару, стражи или патроли, кад своју дужност по правилима врше, казниће се: у редовном стању затвором најмање шест месеци, у мобилном стању строгим затвором најмање једну годину, у ратном стању робијом до десет година, а на бојишту робијом најмање пет година, у колико то не пређе у теже дело.

§ 92. — Ко делом нападне стражара стражу или патролу, казниће се: у редовном стању затвором најмање једну годину, у мобилном робијом до пет година, у ратном стању робијом, а на бојишту робијом најмање десет година.

§ 93. — Ако је напад на стражара, стражу или патролу учињен од два или више лица, или од једног али оружјем, казниће се: у

редовном стању робијом до десет година, у мобилном робијом, у ратном стању робијом најмање десет година, а на бојишту смрћу.

А ако је нападач убио стражара или кога из састава страже или патроле, казниће се у сваком случају смрћу.

§ 94. — За свако насиље према стражи која чува Краља или чланове Краљевског Дома, или према њеном командиру, разводнику или стражару, примениће се највећа мера предвиђених времених казна односно смртна казна из § 93.

§ 95. — Ко увреди дежурног официра казниће се затвором најмање два месеца.

А ако не послуша дежурног официра кад врши своју дужност, казниће се затвором до две године.

§ 96. — Ко делом нападне дежурног официра или му учини какво насиље, казниће се робијом.

Ако му нанесе тешку повреду или смрт да се казни смрћу.

§ 97. — Ко увреди подофицира, каплара или редова као дежурног, пожарног или у којој другој дужности, казниће се затвором до једне године, у колико то не прелази у теже дело.

§ 98. — За напад делом или ма какво друго насиље према подофициру, каплару или редову у дужности дежурнога, пожарнога или у којој другој дужности, учинилац да се казни строгим затвором најмање шест месеци, у колико то не прелази у теже дело.

Глава тринаеста. — Злоупотребе старешинства.

§ 99. — Ко злоупотребљујући своју власт претпостављенога или утицај старијега захтева од потчињенога или млађега, у служби или ван службе, да учини какво злочинство или преступ, или га ма на који начин на то наводи или потстрекава, казниће се, ако захтевано дело не буде учињено, строгим затвором најмање једну годину, у колико таква радња не би у закону била предвиђена као теже дело.

§ 100. — Ко једног или више потчињених употреби на какав свој или туђ приватан рад у времену службе или њиховог одмора, да се казни затвором до шест месеци.

§ 101. — Ко злоставом изазове потчињенога или млађега на отпор или у опште на кривично дело, казниће се затвором до три године.

§ 102. — Ко увреди потчињеног или млађега официра или указно војно лице, у служби или ван службе, казниће се затвором до три године, а за клевету строгим затвором.

Прописи §§ 298, 303, 304, 305, 306, 311. и 312. Кривичног законика примењује се и овде.

§ 103. — Ко потчињеног или млађега официра или указно војно лице удари или у опште злостави или лако телесно повреди, у служби или ван службе, казниће се строгим затвором најмање шест месеци.

§ 104. — Официр или указно војно лице, који, у служби или ван службе, хули светињу, нападне погрдним речима, удари, злостави или лако телесно повреди подофицира, каплара, редова или неуказно војно лице, казниће се затвором до две године.

Подофицир, каплар, редов или неуказно војно лице за такве поступке према потчињеном, да се казни затвором до једне године.

§ 105. — Претпостављени или старији који, у служби или ван службе, незаконито поступи према потчињеном или млађем, те му нанесе тешку телесну повреду, да се казни робијом.

Ако је незаконити поступак имао за последицу смрт потчињенога или млађега, учинилац да се казни смрћу.

Глава четрнаеста. — Непрописно руковање оружјем и муницијом.

§ 106. — Ко непрописно или непажљиво држи или употреби оружје, муницију или

експлозивни предмет, у служби или ван службе, да се казни затвором најмање три месеца, ако је услед тога ко телесно повређен.

Ако је тиме чија смрт проузрокована, строгим затвором најмање две године.

§ 107. — Подофицир, каплар или редов који један или више убојних метака или експлозивних предмета, које има а по служби не сме имати, не преда своје претпостављеном, већ их без одобрења задржи, употреби, склони, отуђи, поквари или уништи, казниће се, без обзира на који је начин дописао, затвором до једне године, у колико таква радња не прелази у теже кривично дело.

§ 108. — Ко примљено за службену употребу оружје или муницију или експлозивни предмет небрижљиво чува или не одржава у исправности, те наступи квар истих, да се казни затвором до шест месеци.

Глава петнаеста. — Неистинити рапорти.

§ 109. — Ко претпостављеном, усмено или писмено, какву ствар умишљено неистинито претстави, казниће се у редовном стању затвором до једне године.

Ако су због тога наступиле штетне последице, казниће се строгим затвором до две године.

§ 110. — У мобилном или ратном стању, за неистинитост или непотпуност у рапортима, извешћима или другом писмену, за лажне

претставке у опште, или за неподношење извешћа претпостављеном, било да је то учињено умишљено или из нехата, учинилац да се казни заточењем.

Ако је због тога наступила опасност или велика штета за војску, да се казни смрћу.

Глава шеснаеста. — Невршење власти и дужности.

§ 111. — Командант, који у кругу своје надлежности не предузме потребне мере да се тврђава или утврђење снабде свима потребама и да буде у исправном стању, казниће се затвором.

Ако је услед тога било опасних последица за безбедност војске, да се казни заточењем најмање десет година.

§ 112. — Старешина, који се не стара да му поверена команда или установа на време буде снабдевена прописаним намирницама или другим потребама, казниће се затвором до три године.

Ако је услед тога било штетних или опасних последица, да се казни заточењем.

§ 113. — Ко у кругу своје надлежности не предузме мере за чување здравља и за предупредивање болести код поверених му људи и стоке, или се не стара о чувању и неговању болесника и рањеника или оболеле стоке, казниће се затвором.

Ако се услед тога појаве штетне последице, да се казни заточењем до десет година.

§ 114. — Ко при вежбању, гађању, намештању и потпаљивању мина, прегледу или преносу оружја и муниције, руковању експлозивним предметима или при ма каквом службеном послу или раду где може наступити опасност по живот или здравље људи или по државну или приватну имовину, не употреби све потребне мере обазривости или пропусти да учини или непажљиво учини оно што му је дужност, па услед тога таква опасност наступи, казниће се затвором.

Ако је услед тога ко тешко повређен или погинуо, или је наступила знатна штета по имовину, да се казни заточењем до десет година.

§ 115. — Старешина, који не употреби сва сретства, која има на расположењу, да угуши буну, да се казни заточењем до пет година.

Ако је због тога било штетних последица, да се казни заточењем најмање пет година.

§ 116. — Старешина, који на бојишту не предузме сретства, на која има права, да непослушне принуди на послушност, да задржи бегунце или да плашљивце натера на јуриш или у борбу, или не употреби енергичне мере према онима који распростиру забуну или страх у трупи, казниће се затвором.

§ 117. — Старешина, који не узме у законски поступак кривично дело, за које зна да је његов потчињени учинио, казниће се затвором до једне године.

§ 118. — Старешина, који не узме у надлежни поступак молбу, жалбу или тужбу потчињенога, казниће се затвором до шест месеци.

Глава седамнаеста. — Злоупотребе у дужности.

§ 119. — Ко умишљено кога противно закону или пропису ослободи од службења у војсци, без обзира да ли му то иначе спада у надлежност или не, казниће се затвором најмање шест месеци.

А ако му је службу само олакшао или га је у њој сувише оптеретио, да се казни затвором до две године.

§ 120. — Ко у користољубивој намери задржи што од хране, плате, новца или ма које принадлежности коме од својих потчињених, или од фуражи намењене повереној му стоци, казниће се затвором ако укупна вредност задржатога не износи више од 300 динара; а ако је вредност већа, строгим затвором и губитком часних права.

§ 121. — Ко без претходног одобрења команданта пука купи новац од потчињених му подофицира или војника, ма и за њихову личну потребу, казниће се затвором до једне године.

Ко скупљени новац злоупотреби, казниће се строгим затвором најмање једну годину, без обзира да ли га је купио по одобрењу или без одобрења.

§ 122. — Ко без претходног одобрења команданта пука захтева или прими од потчињених му војника новац ради чувања, казниће се затвором до три месеца.

Ко злоупотреби новац потчињених војника који је, било по одобрењу или без одобрења, примио на чување, казниће се строгим затвором.

§ 123. — Ко пропусти да подофицирима или војницима изда новац, који им припада, за три дана по пријему или по доласку у место исплате, казниће се затвором до шест месеци.

§ 124. — Ко при издавању плате, или при исплатама у опште, мења монету без потребе, казниће се затвором.

§ 125. — Ко не пошаље на време новац или ствари, које је по дужности требало послати, казниће се затвором до једне године.

§ 126. — Ко прими на чување у државну касу или магацин, којима рукује, приватан новац или ствари, или свој новац или ствари у њима чува, казниће се затвором до једне године.

§ 127. — Подофицири, каплари, редови и неуказна војна лица, који учине злоупотребу или проневеру или умишљено упропашћење новца или других предмета предатих им у служби, казниће се строгим затвором најмање шест месеци и губитком часних права, а у тежим случајевима робијом до десет година.

§ 128. — Подофицири, каплари, редови и неуказна војна лица, који умишљено упропасте новац или ствари примљене од претпостављенога или старијега ван службе, казниће се строгим затвором најмање три месеца и губитком часних права.

§ 129. — Ко ме је службено поверено да за државу изврши какву набавку, посао, исплату или наплату, па новац или материјал злоупотреби, казниће се робијом до десет година.

Тако исто да се казни и онај, који при томе или при издавању потреба за војску оствари уштеду или вишак у њима, па то употреби у своју или туђу корист на штету државе, без обзира да ли се ова показује и рачунски, по књигама, као недостатак или не-

Ако је злоупотребљена вредност мања од 1.000 динара, учинилац да се казни строгим затвором и губитком часних права.

Глава осамнаеста. — Повреде дужности према државној имовини.

§ 130. — Ко ма на који начин упропасти или поквари државну имовину, која му је по-

верена на руковање или чување, у намери да држави штету нанесе, било ради чије користи или не, казниће се робијом.

Ако је штета произишла из небрижљивог чувања или непажљивог руковања, да се казни затвором до једне године.

Ако је услед тога наступила неуредност или тешкоћа у снабдевању војске у мобилном или ратном стању, да се казни робијом најмање десет година.

§ 131. — Ко прода, заложи или у опште отуђи, или умишљено упропасти или поквари какву ствар, коју је примио на службену употребу, казниће се затвором до три године.

Ако то учини са државним оружјем или муницијом, или са коњем, које је примио за службену употребу, или с пловним или ваздухопловним материјалом, који му је поверен или при коме је запослен, казниће се робијом.

§ 132. — Ко из државне касе или слагалишта, на име плате или другог примања, умишљено узме, прими или другоме изда више но што му припада, казниће се затвором до две године.

§ 133. — Ко државну стоку или превозна сретства, противно постојећим прописима, употреби на какав приватни рад, казниће се затвором до једне године.

§ 134. — Ко у државној коњушници неовлашћено држи већи број коња но што има права, казниће се затвором до шест месеци.

§ 135. — Контролор, комесар и у опште прегледач, који по дужности, наређењу или овлашћењу изврши преглед књига, рачуна, каса или материјала у војној установи, па намерно не покаже право стање, казниће се робијом до десет година.

Ако је погрешно стање показао услед непажљиво извршеног прегледа, да се казни затвором до две године.

§ 136. — Ко неуредно или противно правилима води новчане или материјалне књиге о државној имовини, примању и издавању, казниће се затвором до једне године.

Глава деветнаеста. — Повреде дужности према снабдевању војске.

§ 137. — Ко са непажње или немарљивог вршења службе прими предмете за снабдевање војске који не одговарају прописаним условима, уговору или утврђеној мустри, казниће се затвором до две године.

Ко то умишљено учини, да се казни робијом до пет година.

Ако је услед тога било веома штетних или опасних последица по војску у мобилном или ратном стању, да се казни робијом.

§ 138. — Ко лажно стави у документа да је испорука предмета извршена у уговореном року или да је набављачу исплаћена, или у опште поднесе лажан извештај о примању ствари за војску, казниће се робијом до десет година.

§ 139. — Ко неосновано одуговлачи предмета за војску или исплату државним новцем, казниће се затвором до две године.

§ 140. — Ко набављачу или предузимачу исплати рачун или врати кауцију пре одређеног рока, казниће се затвором до три године.

§ 141. — Руковалац, који изда војсци покварене предмете или ствари, казниће се затвором до две године.

Глава двадесета. — Повреде дужности у техничкој служби.

§ 142. — Ко при изради оружја, муниције, експлозива или у опште предмета за наоружање војске не врши надзор у довољној мери, те се услед тога појави неисправност у њима, казниће се затвором.

Ако је то учињено у намери да користи непријатељу, да се казну смрћу.

§ 143. — Ко се при изради оружја, муниције, експлозива или у опште предмета за наоружање војске умишљено огрешо о своју дужност на штету те израде, или самовољно напусти неодложни рад, казниће се строгим затвором.

§ 144. — Ко од лиферанта прими оружје, муницију, експлозиве или у опште предмете за наоружање војске, који не одговарају уго-

вору односно техничким условима, казниће се робијом до десет година.

§ 145. — Официри, инжињери, архитекти, или друга војна лица, који израђују планове или састављају предрачунае за војне грађевине или утврђења или врше преглед планова, предрачуна или рачуна, казниће се, за свако отступање од одређених за то правила, затвором до две године.

§ 146. — Ко при подизању, преправљању или поправљању војних грађевина, при извршењу војних хидротехничких радова, при прављењу или оправљању војних путева, или при подизању тврђава или утврђења, самовољно отступи од утврђених планова и предрачуна, казниће се затвором, а у тежим случајевима робијом до десет година.

§ 147. — Ко непажљиво врши надзор при подизању, преправљању или поправљању војне грађевине, те буде употребљен материјал који не одговара условима или неправилно употребљен ма и исправан материјал, казниће се затвором до две године.

§ 148. — Ко нетачно изврши преглед војне грађевине, казниће се затвором до једне године.

Ако је то поновни преглед био, да се казни строгим затвором до две године.

§ 149. — Официри, инжињери, архитекти и остала за то одређена војна лица, који неосновано чине сметње при прегледу и пријему војних грађевина, казниће се затвором до две године.

Глава двадесет прва. — Повреде дужности у санитарској служби.

§ 150. — Војно санитарско, ветеринарско и апотекарско особље за немарљиво отправање својих стручних дужности казниће се затвором до шест месеци, а у важнијим случајевима затвором до две године.

§ 151. — Ко учини важну и очиту погрешку у лекарској дужности, коју као стручњак није смео учинити, казниће се затвором до једне године, а у тежим случајевима строгим затвором до две године.

§ 152. — Ко прими у болницу или амбуланту војно лице коме није потребно лечење у њима, у намери да му помогне избећи службу, казниће се затвором до шест месеци.

§ 153. — Ко даје војно-државне лекове ономе ко на то нема права, ради своје или туђе користи, казниће се строгим затвором.

§ 154. — Ко непрописно држи, изда или употреби лек који може штетно на здравље да дејствује, казниће се затвором, у колико то не прелази у теже дело.

§ 155. — Ко справи какав лек противно правилима и науци, или из саставних делова који не одговарају каквоћи или тежини прописаној у рецепту, или у нечистом и здрављу шкодљивом суду, казниће се затвором до две године; а ако је услед тога било штетне последице по чије здравље, строгим затвором, у колико то не прелази у теже дело.

Глава двадесет друга. — Повреде дужности у војном правосуђу.

§ 156. — Судски официр, или у опште лице са свршеним правним факултетом, који се, као начелник, референт, државни тужилац, иследник или у опште орган за правне послове у војсци, на штету службе огреши о закон или о постојећи пропис, умишљено или из крајњег небережења, казниће се затвором.

Тако исто да се казни и војни чиновник суске струке, који то учини у намери да коме користи или нашкоди.

§ 157. — Судије војних судова, који се при слеђењу, решавању или суђењу у кривичним делима, огреше о закон у намери да окривљенику користе или нашкоде, казниће се строгим затвором.

Глава двадесет трећа. — Војничке крађе, утаје и оштећења.

§ 158. — Ко из војне установе украде држави или војном лицу државну или приватну

ствар, казниће се строгим затвором најмање два месеца и губитком часних права, у колико учињена крађа не прелази у теже дело.

§ 159. — Ко војном лицу утаји какву државну или приватну ствар, казниће се строгим затвором најмање два месеца и губитком часних права, у колико учињена утаја не прелази у теже дело.

§ 160. — Подофицир, каплар, редов или неуказно војно лице, које украде, утаји или на други начин присвоји или умишљено упропасти какву ствар која припада официру или домаћину код кога је као војник настањен, казниће се строгим затвором најмање шест месеци и губитком часних права, у колико то не прелази у теже руке.

§ 161. — Прописи §§ 315, 320. и 321. Кривичног Законика примењиваће се и у делима војничке крађе и утаје, изузев последњег оделјка § 320.

Глава двадесет четврта. — Кривична дела против имовине у мобилном и ратном стању.

§ 162. — Ко плачка или отима туђу имовину, казниће се робијом до пет година; а ако је при томе и силу употребио да се казни робијом најмање пет година, у колико то не би прешло у теже дело.

Као плачка има се сматрати свако грабљење или узимање туђе имовине при заузми-

мању каквог места у ратном стању или при маршу војске, као и неовлашћено вршење или прекорачење реквизиције или контрибуције у своју корист; а као отимање има се сматрати свако насилно присвајање туђе имовине у заузетом месту, у коме је већ заведен ред и постављена власт.

§ 163. — Кад двојица или више њих договорно учине плачку или отимање, казниће се робијом најмање десет година; а ако је при томе ко био телесно повређен, да се казне смрћу.

§ 164. — Ко прими или подели користи или ствари, за које зна да су добивене плачком или отимањем, казниће се строгим затвором и губитком часних права.

§ 165. — Ко присвоји или утаји одузету непријатељску заставу или друге предмете војничког плена, које је према наредби требало предати власти, казниће се затвором.

§ 166. — Ко без неопходне ратне потребе пустоши туђу имовину рушењем, разбијањем, ломљењем, паљевином, одграђивањем или ма којим другим начином, казниће се робијом, а у тежим случајевима смрћу.

Трећи отсек. Завршно наређење.

§ 167. — Овај законик ступа у живот кад се обнародује у „Службеним Новинама,” а обавезну снагу добија по истеку петнаест дана

од дана обнародовања, и тада престаје важи-
ти Војни Казнени Законик од 31. јануара 1901.
године са изменама од 26. фебруара 1929. го-
дине и са свима прописима и наређењима ко-
ји се на њ односе а противни су одредбама
овог закона.

Обнародован у Бр. 43. — XV Службених
новина од 24. фебруара, 1930.-II год.

Inv. br. 36161